

Батазѡва Анна Федоровна

Быкѡво Селижаровского Тверской (мать из Мѡрьино Осташковского р-на; с 1936 - Зелѣнино Селижаровского; замуж - Буракѡво); 4 класса
Запись 30.03.2000 А.И.Рыко

Кассета р-брз-27
Сторона В

Содержание

Прочие летние праздники

Спасы

Запрет ходить по зели

Спасы (продолжение)

Успение

Обетный праздник в Быкове

Про книжки, которые продают в церкви

От Спаса Спасителя до Успения: лук вытаскать, рожь посеять

Фролы

Троица, Родительская суббота, поминовение усопших

Крашеные яйца

Яичная скорлупа

Духов день

Конский день

Благовещенье; запрет на плетение косы

Коляда, Рождество, Пасха: запрет на прядение, метение веником

Святки

Волки (в святки)

Встречи с волками (продолжение)

Другие дикие звери

Сретенье

"Цыган шубу продает"

Еда на Рождество

Освящение зерна в Пасху

Ответы на вопросы про солому

Колядники и ряженые

Святочные игры. «Покойник»

ПРОЧИЕ ЛЕТНИЕ ПРАЗДНИКИ

[...] v'az'd'é svají pr'ičúdy [...] kapál'i, kapál'i, kapál'i, pr'i mn'é užé i kapál'i, i já l'ičnѡ kapáta, b'iza fs'ákѡj pr'im'éty, nu i n'i já, tám kadá pѡdajd'ót; úr'ju (?q) kapál'i, pѡgl'ad'éť urazáj kakój; já pómn'u, já nѡkapáta, stót u nás òd z'd'éz' byt, vó, gd'é z'érkѡta, z'd'éš', byta naródu mnóga, já gr'ú, "éta kartóška s'v'éžѡa", ó-o-o kàk nѡl'at'él'i; i aná i užé i rѡzvar'ítѡs'ѡ [...]

[...] n'ét, jés'l'i ták štò já gѡvar'ú, dóma, sám s sabój nѡ dvar'é, a ták n'ét [...] n'i zѡxvat'íta, čó-tѡ n'é byta i rѡzgaróru takóva [...] u nás tól'ka vòt ták, a pa rázѡmu drыgѡny - дрыганы? - dá - а это когда? - Bar'ísa i Gl'ép nádѡ ub'irát' xl'ép - такая поговорка есть, да? - dá - и начинают хлеб убирать? - dá [...] jés' Makár'ij, ap'át' tóžѡ n'i u nás práz'n'ik, étѡ Makár'ij z Zaručév'jѡ, étѡ búd'it šuvájifskѡva s'il'sav'éta, tám, my byl'i tám nѡ zѡgatófkѡx, i tám Makár'ji étѡt spravl'ál'i, d'ar'évn'ѡ Zѡručév'jѡ [...] u nás jivó čó-t dážѡ i

n'i spɛm'inál'i étɛt Makár'ij [...] n'a znáju, n'iktó n'i jéz'd'it užé na jármɛtk'i, króm'i vɛskr'as'én'jɛ; rán'sɣi jéz'd'il'i na jármɛtk'i, kagdá étɛ bɛíta, étɛ bɛíta v Bykóv'i, kagdá bát'ɛ mój jéz'd'it, étɛ uš kakój bɛít tám d'én' pastávl'ina nɛ jármɛrku? S'érgɛv d'én', vót - a это когда Сергов день? - s'ad'móvɛ s'int'abr'á... /.../ vót jármɛrka bɛíta bal'sajɛ [...] jés' ták vòt spɛm'inál'i, štó s'v'atɣii tak'ii, nò u nás jíx n'a práznɛvɛl'i z'd'és', a rán'sɣi tám práznɛvɛl'i dal'óka, n'i u nás; gd'é v'it' kakój práz'n'ik nɛérnɛ naznáčina [...]

СПАСЫ

[...] Mɛkav'éj, spás - это первый? - spás spas'ít'il', da, Spás Mɛkav'éj étɛ p'érvɣij, a Spas'ít'il'ɛ f Sutókɛx, gd'é D'ád'jifskɛva s'il'sav'éta, éta [...] n'ičavó, gɛvar'il'i, Spás Mɛkav'éj ó-o, zɛgav'éj, v óps's'im ap'át' kàg zɛgavl'al'i dɛ Us'p'en'jɛ, Us'p'ensk'ij bɛít póst; vót Spás Mɛkav'éj zɛgav'éj, a v Us'p'en'jɛ rɛzgavl'ájs'ɛ dváccɛt' vas'móna avgústa; a ták šóp, užé tút fs'ó zabɛítɛs' étɛ [...] Jábtɛčnyj vòc Spás Spas'ít'il', nas'il'i jábtɛk'i s'v'at'it' - яблоки святить носили? - dá, nu vapš's'é, markóvu, jábtɛk'i, któ štó s'v'at'il'i, bɛl'sɣinstvó jábtɛk'i - a до этого яблоки можно есть или нет? - nú, ták n'i rɛzr'ašál'i, a s'ó ravnó jél'i [...] ták kák-ɛ pr'isnarávl'ivɛl'is' da Spása n'a jís', an'é iš's'é i z'il'inavátɣy, a patóm iš's'ó v'it' kadá kakájɛ v'asná, a šóp vót ták na tóm s'v'ét'i, n'ét;

ЗАПРЕТ ХОДИТЬ ПО ЗЕЛИ

étɛ na tóm s'v'ét'i, nás stras's'ál'i, mɣi xad'il'i za k'is'l'icɛj, za š's'av'il'im, a patóm v étɣm, va rɛɣi vɛírɛš's'i bɛíta mnóga bɛíta s'c'ib'al'óf ét'ix, vót mɣi xad'il'i, a òt nás rad'ít'il'i, patóm mɣi užé, któ xód'it pɛ z'al'i, na tóm s'v'ét'i búd'it pɛ gvaz'd'am xad'it' - a по зели это что значит? - z'él'-òt, óz'im, óz'im, étɛ ná z'imu s'éjut rós-ɛ, patóm aná vót fsxód'it òt éta, a mɣi tám étɛ xad'il'i, i bɛíl'i i tám s't'ib'al'i, i òttɛ i k'is'l'icɣy, kák mɣi nɛzɣvál'i rán'sɣy, a òt i bajál'is'ɛ, šóp na étɛt n'a stát'; i tám ad'in šazók, a tó na tóm s'v'ét'i pɛ gvaz'd'am búd'iš xad'it', vòt ták;

СПАСЫ (продолжение)

vót étɛ já pómn'u, a ták šóbɛ pra jábtɛk n'iktó n'ičavó n'i gɛvar'ít [...] Spás Spas'ít'il' i Spás Makav'éj, dvá, dá - a пост, который до Успения, как назывался? - nu Us'p'ensk'ij i nɛzɣvál'i - а Спасовки не говорили? - dá, òc Spásɛfk'i nɛzɣvál'i, dá, Spásɛfk'i; nú šó-ɛ tám, i jíš i n'i masnói, Spásɛfk'i v'it' s'ičás, v Us'p'en'jɛ tókɛ, nu a któ tám t'ap'ér' javó b'ir'ag'ót Spás, étɛt póst, s'ičás uš V'al'ík'ij i tó, f tóm čis'l'é i já jém štó jés' [...]

УСПЕНИЕ

[...] Uspten'jó - как-как? - Uspl'en'jó, a kák práv'il'na, Us'p'en'jó il'i "t'é" náda fstavl'át'? d'é tɛi ráv čitáiš? "t'é" aj "né"? [...] Us'p'en'jɛ skóra pr'id'ót, gul'ád' búd'im, òták mɛ-ɛ i báby, a któ "Uspl'en'jó" nɛzɣvát tóžɛ, "t'é" [...] a tóžɛ kakájɛ-ɛ Bóžjɛ Mát'ir', Usp'ensk'jɛ Bóžjɛ Mát'ir', u m'an'é gd'é-ɛ jés', n'ét, òt tájɛ Smal'ensk'jɛ Bóžjɛ Mát'ir', vòt éta, étɛ m'an'é bɛɣɛstavl'al'i, a P'ét'ɛ bɛɣɛstavl'ít étɛ, N'ikatáj S'v'at'it'il', a òt tájɛ nat' já zabɛíta, Usp'ensk'jɛ Bóžjɛ Mát'ir', bal'sájɛ katórɛjɛ

ОБЕТНЫЙ ПРАЗДНИК В БЫКОВЕ

- а Смоленская? - a Smal'ensk'jɛ Bóžjɛ Mát'ir' tóžɛ jés' vót aná, i jajó stál'i práz'n'ik

prázncvct', étv v Bvkón'i, v étvd d'én' rabót'li fs'é l'úd'i, i takój bít grát, v'íb'íta fs'ó, vót já nczvávata m'ésta-tv Gótva S'éca, dv tavó rós i vapš's'é fs'é jirav'íi v'íb'íta, štò gótvd bít; i vót an'é i stál'i prázncvct' vòt étv Usp'én'jv, n'ét, vòt étu Smal'énsvu Bóžju mát'ir' - это по завету, да, как будто? - dá, pč zav'étu, dá, ták uš stárvašta kadá bít, tagdá ták v'al'él'i štò prázncvct', i an'é sámí d'ar'évn'v pčstnav'íta, šóp n'i rabót' v étvd d'én', a prázncvct'; vót m'í rabót'li, a vót nám tám Gaspót' ták i pastát; takój grád bít, štò fs'ó, v'és' xl'ép v'íb'íta [...]

ПРО КНИЖКИ, КОТОРЫЕ ПРОДАЮТ В ЦЕРКВИ

[...] ták, kág dvžynájut fs'ó, nú, práz'n'ika n'é b'íta, a nazván'ijv b'íta, a n'a znáju, móžv gd'é i prázncvct'li; já mátv čitáju Javáng'il'if-tv; n'a tó štó já n'i čitáju j'ix, dážv va f c'érkvy pčdajút, a já adnú pččitáta, a drugájv óčin' strášn'v tám fs'ó ták, tak'ím nám n'é bít', tó étv rytájuctv, tó p'ós'n'ič'vjut, tó gd'é-tv žyvút v étvix, f p'aš's'érvx, tó, drugójv, n'é-n'é, takói pas'n'ící; ták u nás n'a žytó; sp'ir'adú adnú pččitáta, tám kn'íz'čku - а прочитали какую? - а pččitáju, užé t'ap'ér' i zab'íta, kakúju, nu ták vapš's'é, pa-prastómu, kák Spas'ít'il'v, i Spas'ít'il' šò p'ros'it nás, šóp m'í mal'il'is'v, a plóvx m'í mól'ims'v [...]

ОТ СПАСА СПАСИТЕЛЯ ДО УСПЕНИЯ: ЛУК ВЫТАСКАТЬ, РОЖЬ ПОСЕЯТЬ

[...] užé Usp'an'jó, túk ub'iráicv dv Usp'én'jv; Spás òt étvt, Spás Spas'ít'il', túk iz' z'am'l'é, a róz v z'éml'u - что это значит, лук из земле? , dá, a róz v z'éml'u, s'éit' òt náda, ná z'ímu-tv s'éjut - то есть на Спаса Спасителя сеют озимые? - dá, òt užé Spás Spas'ít'il', d'és' nád'v s'éit', dv Us'p'én'jv, i túk ták, túk iz' z'am'l'é, a róz v z'éml'u, s'éit' nád'v v étv, šóp n'i pčzdát' saf's'ém kák, rán's'í, a t'ap'ér'-tv s'éjut, i p'ozn'v s'éjut [...] dv Us'p'én'jv šóp v'ít'vsk'vt' javó, na gr'ádu pčtažú, sótnuškv jés'l'i v'ís'vxn'it - нужно именно вытаскать? - nu dá, tám uš móžv któ i n'a v'ít'vsk'vit, a ták uš étv kák zakónnv, rás túk iz' z'am'l'é, a rós v z'éml'u, s'éjut; užé pč'an'ína nczvávát'v, pčd'gát'ól'ina, pčbarnóvna, tól'ka pčajéxvt' s' s'éit'k'j - а паренина это что такое? - а pč'an'ína éta s' v'asn'í vstavl'ájut p'ár, nczvávát'v p'ár, n'a s'éjut na étu z'énl'u n'ič'avnó, dá, òd da rž'ím étv nczvávát'v pč'an'ína [...]

ФРОЛЫ

[...] étv na tr'ét'ij d'én' Us'p'én'jv, Frót, ón f Pal'áx, tudá m'í xad'il'i, f tú stór'vnu; u m'an'é b'ítá òd zatófvka v'ís'v'š'í f Pal'á, tudá, m'í xad'il'i gul'át' f Frat'í, Frat'óf, Frat'ón d'én', kák nazvát'-tv? vč Frat'í, dá, nášv dážv m'vad'ós óčin' druž'íta s t'ém, xad'il'i fs'é i v gós't'i, fs'é; dvá dn'á tám prázncvct'li va fs'ú; i tóžv tág žv vòt prázncvct'li, i gós't'i xad'il'i, i gul'an'jv vòt tak'íi b'íl'i, nu òt n'a d'ét'li šób garmón' na gót'vu i pašót, a ták, któ tám igráit jés'l'i - а не пекли никаких специальных таких? - n'ét, l'úd'i móžv štó i p'akl'i, n'é-a, ugaš's'ál'i tók'v šò p'iragám; m'í xad'il'i k svatám [...]

[...] já š n'a znáju, u nás n'ét, n'i na Il'jú já n'a st'ís'vta [...] frat'k'i, i v'ír'vstvu adn'í str'at'k'i - как-как? - pas'éis' vč Frat'k'i, i v'ír'vstut adn'í str'at'k'i, str'éty - а что это значит? - étv užé aná pač't'í, rós, n'i datžná, datžná rán's'í, a tám vzajdút tól'kv str'étk'i, nú, s'ór, str'éty tak'íi - значит рожь надо раньше сажать? - dá [...]

ТРОИЦА, РОДИТЕЛЬСКАЯ СУББОТА, ПОМИНОВЕНИЕ УСОПШИХ

[...] *mý z'd'és' t'm'ačál'i, u nás tût užé n'i práznɔvɔl'i, a práznɔvɔl'i f Paddúbɔv'i, tám, tudá òt, k Sil'izárɔfš's'iny; tám tàk tòžɔ t'm'ačál'i, tám žɔ xad'il'i pɔ gas't'am i gul'ál'i, i mý xad'il'i gul'át', b'ar'ósku zɔb'azát'il'nɔ nádɔ za ókna natórgɔt', v dóm pr'in'asú, f p'érit pastávl'u, zɔ ikóny b'ar'ósku pastávl'u, patóm anó pɔstáit vɔisɔxn'it, já vòd gɔvar'ítɔ štó pad mát'icu tórgɔta, a kagdá sažgú, štóp n'é byta, jéj tám gd'é-ta v nóg'i aná n'i byváit - ee сжигать потом надо? - móžnɔ žžygát', dá, túčɔy fs'avó štóp n'i taptát', nagám jajé n'i taptát' [...] - ...когда? - a étɔ užé kàg bát'uška naznáčit, rad'ít'il'skɔžɔ... tróicɔžɔ, étɔ znáčit v vɔskr'as'én'jɔ Tróica, a étɔ f subótu rad'ít'il'skɔžɔ - и что в родительскую, на кладбище ходили? - zɔb'azát'il'nɔ, na kládb'is's'ɔ, krugóm cérkvy xad'il'i, kr'ésnɔy xót, i ón na kládb'is's'ɔ xad'ít, krap'ít ét'i, mag'ítɔ, étɔ užé rad'ít'il'skɔžɔ, čítál'i bɔl'sɔynstvó tól'kɔ pɔm'inál'i, pɔm'inav'éni'ijɔ usópsɔy rabóf; rad'ít'l'sk'ix, tût jíx mnóga rad'ít'il'sk'ix [...]*

[...] *mý tám sámy, vòt já idú prav'édɔt' íx, já n'asú, il'i p'ačén'iny, il'i krup'íc pasýpl'u, šóp pt'íčk'i pɔkl'avál'i, pšanó, p'ečén'inku pɔtažú tám, i rɔz'd'al'ú l'i tr'i kanf'ét'iny, òt tróžɔ l'ažát, pápa, máma, šúra s'astrá, já pɔtažú zɔkapáju tr'i kanf'ét'ink'i - а зачем? - nu étɔ vród'i kàk, tòžɔ, jím gas't'incɔ, čajkú pap'ít', skažú, papjót'i; a i p'iragá tám žɔ, p'akú p'irók, dám z'd'és' xtó r'ádɔm stáit, pɔm'anút, a étɔ tòžɔ kusóci'g zɔkapáju; nu tám tòžɔ sabák'i unas'il'i, i varóny, a i zakópn-tɔ is's'ó n'ičavó, a uš tám, étɔt, abr'át takój, rás uš id'ós vród'i prav'édɔt', tám náda štó-tɔ n'amnóskɔ n'as'ós [...]*

[...] *nu étɔ tám mý sámy sabój, vót, móť, pr'id'óm, pt'íčka pr'il'at'éta, v'éstɔčku t'ab'é pr'in'astá at nás, tám mý gɔvar'il'i [...]*

[...] *n'a stbísɔta já [...]*

КРАШЕННЫЕ ЯЙЦА

- на Троицу? - *dá* - а что с ней делали? - *a tám tòžɔ òt, i na kládb'is's'ɔ id'ós, étɔ, f cérkɔf na bl'úda klád'ós, zam'éstɔ d'éni'k* - крашеные, да? - *dá, krás'il'i gɔtubým tak'im, z'al'ónym òt l'ís'jɔm at étɔvɔ, ad b'ar'ózy* - и они зеленые получались? - *pɔtúčájusɔ tak'ii s'v'éttɔ-z'al'ónny kras'ívyyi, étɔ nas'il'i d cér'kɔf, któ tòžɔ nɔ mag'ítu pałóžyt, a któ òt na bl'úda, xód'ud z bl'údɔm i klád'ós na bl'úda [...]*

[...] *...par'ádɔg dážɔ, n'é, n'ét, u nás n'é byta étɔvɔ [...]*

Катание яиц

[...] *já is's'é byta na úl'icy jájcy katál'i* - это когда? - *òt étɔ, kagdá tût katal'í, naérnɔ na Tróicu i katál'i* - или на Пасху? - *dá, na Pásku; na Pásku byváit, v d'ar'évn'i-tɔ n'i prajt'í, gr'ás', a f Tróicu-tɔ užé jés'; étɔ v'it' katál'i, adnó v adnó čjó rɔzabjócɔɔ, náčit, tót vɔxód'it; bjɔt, i kák tvajó jajcó sjadájut il'i štó? r'ab'átɔ mɔlad'ós katál'i, dá [...]*

ЯИЧНАЯ СКОРЛУПА

[...] *n'é, n'é byta étɔvɔ; v gr'átk'i vapš's'é brasál'i štóp, vród'i kak rɔxl'éj z'aml'á bytá, a právda étɔ il'i n'ét?* - а что бросали, чтоб рыхлей земля была? - *rɔxl'éj bytá z'aml'á, škartúpk'i ét'i, d'étl'i, klál'i* - любые скорлупки? - *dá, a šó xɔt' s Tróicy, n'a znáju; tám žy já i... ras't'iskɔvɔl'i kurám, a an'i l'éɔm n'i asóba íx i kl'avál'i, jím užé xvatałɔ drugónɔ fs'avó; [...]*

ДУХОВ ДЕНЬ

[...] *d'én'*, *Dúxɔv d'én'* - а что в Духов день? - а *v Dúxɔv d'én' gɔvar'á, jés'l'i duɕína pat'án'it xałódnɔjɔ, znáçit l'éta fs'ó xałódnɔjɔ búd'it, a jés'l'i t'óptɔ znáçit l'éta, a kagdá patxód'it, a kagdá i n'éɛt* - а что такое душа? так говорится, что душа потянет? - *dá, t'óptɔ, nu napr'im'éɛr, vózdɔx t'óptɔj t'án'it, "évɔ kakájɔ duɕína s'avódn'i t'óptɔjɔ"; nu vót i v Dúxɔv d'én' pr'im'açájut, kák t'óptɔjɔ duɕína t'án'it, znáçit l'éɛɔ búd'it xaɔóɕɔa, a jés'l'i xóɛɔdnɔ da dóɕ, l'éɛɔ búd'it pɔaxójɔ, i bɔváit patxód'i, a bɔváit n'éɛt* - а на земле можно было работать в Духов день? - *dɔ rabótɔl'i kan'éɕnɔ, u nás javó n'i ɛtm'açál'i štóp, f Stárɔj D'ar'évn'i, éɛɔ kuɛ S'il'izárɔva, tám, k t'ótk'i v gós't'i já xad'íta, k Aks'in'ji, v Dúxɔv d'én'; a tóɕɔ tág ɕɔ práznɔvɔl'i, tám, p'akl'i i gós't'i pr'ixad'il'i, i gul'al'i, i s' S'il'izárɔvɔ pr'ixad'il'i, mnóga mɔɔad'óɕɔ, ó-ɔj, kák tám bɔíta xɔrašó [...]*

КОНСКИЙ ДЕНЬ

[...] *jés' kónskɔj d'én'*, *kan'éj kupájut* - а что это за день такой? - *já dúmɔju, Kupátɔ-tɔ éɛɔɔ, kakój-tɔ jés'* - Конский день, так и называется? - *dá, kakój-tɔ. kák-tɔ nɔɕɔvát, já n'a pómn'u, i vad'il'i kan'éj v r'éku i kupál'i, kák mɔl'i jíx tám; a éɛɔ n'i zɔpl'atál'i, n'a pómn'u štóp; móɕɔɔd bɔít kagdá bɔítɔ jid'inal'icnɔjɔ jés'l'i, a f katxóz'i uɕé i n'éɛt, n'icavó; tám, zɔgan'al'i, bɔvátɔ, v r'éku jíx [...]*

БЛАГОВЕЩЕНИЕ; ЗАПРЕТ НА ПЛЕТЕНИЕ КОСЫ

[...] *i òɔ búd'it* - Благовещение? - *dá, òɔ anó kakónɔ çistá-tɔ búd'it? vót, pt'icɔka gn'azdá n'a vjót, a d'évuška kasí n'i pl'at'ót* - а почему так говорили? - *a vót takój bɔít bal'sój práz'n'ik éɛɔ Bɔagav'éɕs'in'jɔ* - и правда вы косы не заплетали? - *i u m'an'é bɔíl'i kóɕɔ, i já n'i zɔpl'atáɔa, dáɕɔ i n'i raš'š'cósɔvɔɔa, vród'i bɔ kàg d'aržátɔs' k éɛɔɔmu, nu tám, móɕɔɔɔ rɔsçasátɔs', nò n'i zɔpl'atáɔa, éɛɔ vòɔ v Z'al'én'in'i mɔl' žɔl'i [...]* *práz'n'ig bal'sój, šò dáɕɔ pt'icɔka gn'azdá n'e vjót, a d'évuška kasí n'i pl'at'ót, éta bɔítam vót; a n'a znáju, kág z'd'éɕɔ któ štó d'éɛɔɔ, il'i n'a d'éɛɔl'i, a já d'éɛɔɔa l'icna samá, n'i pl'atá kóɕu [...]*

КОЛЯДА, ПРОЖДЕСТВО, ПАСХА: ЗАПРЕТ НА ПРЯДЕНИЕ, МЕТЕНИЕ ВЕНИКОМ

[...] *f Kɔl'adú n'al'z'á pr'ás', nádɔ xɔraníd' bɔíta, éɛɔ nɔ rɔžž'as't'v'é, pr'átku kudá-n'it' sxɔran'it' rad étu, pɔɔt kravát' zɔp'ixnúɔt' štóp...* - это в Коляду? - *dá* - а зачем? - *nú òɔ só-tɔ takójɔ n'al'z'á bɔíta, vród'i bɔl' šób z'm'ajá n'i papáɔs', m'ad'v'éɔ n'i papáɔs'i, šóp kud'éɔl'u n'a v'id'it', éɛɔ m'ad'v'éɔt', a v'ir't'anó, v'r'éɛt'in'ica, éɛɔ kàg z'm'ajá, vòɔ éɛɔ uɕé bɔíta* - а Коляда это когда? - *éɛɔ na éɛɔɔm, m'isajédɔm bɔvát [...]* *Sv'átk'i, Sv'átk'i* - а одна Коляда? - *adná paká já dúmɔju, ból'se n'a znáju Kal'éɔɔɔf; i nɔ Rɔžž'astvó, šóp i pr'átku ubrát', i éɛɔva, i v'ir'at'ónɔ, šóp n'i pɔpadál'is'ɔ z'm'éi i m'ad'v'éɔt', i v'éɛn'ik tóɕɔ ub'irát' náɔa* - веник, которым подметают? - *dá* - а веник почему? - *i v'éɛn'ik tóɕɔ šóp vòɔ któ-tɔ n'i pɔpadáɔs'i, z'v'éɛr; pɔm'at'í ná nɔç, ub'ar'í javó, šóp i n'a v'id'it' i n'a brát' v rúk'i* - это на Рождество? - *éɛɔ na Rɔžd'astvó, dá; u nás tág bɔíta, a n'a znáju kák; i já uɕ tak k éɛɔɔmu pr'id'éɛɕɔvɔɔɔs'; vòɔ i t'óɔka Dár'ja, pómn'u, mn'è tóɕɔ gavár'ivɔɔa, sas'éɔka, tám tól'kɔ vòɔ éɛɔ tóɕɔ, i v'éɛn'ik šóp, pɔm'at'í, i f Pásku n'i m'atút* - и в Пасху и в Рождество не метут? - *dá, i f Pásku n'i m'atút, vɔim'it'i nɔkanún' i ub'ar'í v'éɛn'ik [...]*

СВЯТКИ

[...] dá, rán'išy d'éfki b'égl'i s sačn'ám - что значит бегали с сочням? - a sačén' sp'ak'ót máť, sačén'-tэ рэн'imáiš' s t'ésta - а какой он? - dá, kakój tám jés', býta рэšan'ičнэ, рэšan'ičныj, ržanói - ržanój, i òd b'arút i b'agút v étu, рэ d'ar'évn'i idút, n'a tó štò b'agút, idút, któ рэpad'ócэ, ésl'i рэpad'ócэ sabáka, znáčit s'v'akróv búd'it sabácl'ivэjэ, jés'l'i рэpad'ócэ муš's'ína, tó znáčit zavród'i бы kák, муš kakój tám búd'it, vót k étэmu - а если женщина? - a žénš's'ína jés'l'i takájэ n'ibr'azgl'ivэjэ, tó znáčit n'iptaxájэ búd'it sv'ekróf, a uš ésl'i sabáka il' kóška, éta... - плохо - этэ ptóxa, dá; i b'égl'i d'éfki, b'égl'i, já-tэ n'a b'égl'a, já бэjátэс'э - а сочень это как лепешка? - dá, xl'ébэšэk takój vòt tónkэj p'ak'óš нэ skэvэrad'í, sačén'n'ik нэзыváts'э; этэ tóžэ va vr'éм'э s'v'átэk; [...]

[...] ...jés' strašnýji - святые, да? - dá [...] ...[n'a]d'él'э, vót pas'l'énn'ijэ p'éri Páskэj id'ót Strašnájэ n'ad'él'э, užé tút náda vród'i бы ból'sы ták, pamál'ivэccы i tak'iy d'atóv asóbэ n'a d'этэť, náda k Strašnoj n'ad'él'i užé štób býta k Pásk'i fs'ó úbrэna; [...]

ВОЛКИ (в святки)

[...] d'v'é n'ad'él'i, dá vòt рэčamú f s'v'átk'i vótk'i xód'ut, рэtamú štэ /.../ pr'idút - волки ходят в святки? - dá - в деревне что ли? - v d'ar'évn'i vótk'i xód'ut, рэ d'ar'évn'i i ták, éta užé býta i нэjavú - и у вас такое было?
- dá, já štá, ó, zúby fstavl'át', xad'íta v B'ir'azúg'i, dэ B'ir'azúga da étэva, da...
dэ=aftóbusa, já f šés' časóf fstaváta, z'imoij že t'ómna, adná, i b'agú i bajús' i n'a znájú štó; vót já idú, vl'évэ kàk at Padmóšja id'óš, at nás v l'évэju stórэnu, i v'izu gтаzá, ét'i, таs'n'ičэ kàk s'v'éčk'i, áj!, nu xэrašó, štò býstra Padmóšjэ, i patóm všíšэť jaš's'ó муš's'ína, tóžэ k aftóbusu b'ažbít, skar'éj b'agóm, a já vòt рэkr'ičáta, vz'atá javó, gr'ú, "któ этэ pašót-тэ, рэgad'ít'i, vót ták i ták"; a ták móžэ býť i všísl'i p s'udá, a patóm jaš's'ó iz-zэ čavó všísl'i, býta karóva zdóxšы, i tudá xad'íl'i, zэv'az'l'í jéj v l'és, ipatóm xad'íl'i vótk'i tudá k n'éj, грbís' jajé; i vót sp'érvэ рэxad'íl'i, a ét'i axótn'ik'i s ružjám рэstiražbíl'i, i an'é pačúil'i i brós'il'i xad'ít', ták vòt akruk xód'ut, vó, a býta zav'éz'ina vót v étэť l'és, òt tút vót zэ aknóm, prót'iv akná vòt tóva, vòt ták, tudá vót, f tú stórэnu, a karóva sas'édn'ijэ, maix sas'éd'ij, zdóxta;
vót, i patóm vótk'i býl'í, этэ v Z'al'én'in'i já býta, pápa dážэ vыxad'ít s ružjóm, pr'ám рэ d'ar'évn'i, stáda b'ažáta, zza sarájэf, patóm s'udá m'íma nás n'i рэb'ažál'i, a čér'iz drugój dóm, v эgarót, u tudá, tagdá i d'ar'évn'э spэtašbítэs'э;
já vaťkóf v'id'íta mnóga; vaz'íta mэtakó, tóže jéxэta, a v Z'al'én'ina daróga-тэ, já kàg гэvar'íta, nas'c'ít-тэ takój, jéd'iš ták i dražbít, a jédu býk, нэ býk'é vaz'íl'i, dróška takájэ z'd'étna, šòb bák'i n'a vбivэл'il'is'э, pr'iv'ázэna, s'izú, vót uš s'udá рэdjaž'ž'át' k pól'u býstra, vыskэčít p'éva ad'in vótk, òt ták vó s'эт, na zadn'ii nóg'i, kàk sabáka sad'iccэ i gl'ad'ít s'udá, za n'im drugój, vыskákэvэic s'udá, áj!, mn'é, a já xačú kr'íknut' "trú-ú!", a u m'an'é "dú!", dú!" tól'ka, n'ikák n'i эstэnav'id' býká, a ón id'ót i n'i рэн'imáit, nu ét'i, ét'i dvá ušl'í, jaš's'ój tr'í b'agút, patóm já mal'én'ka kák-тэ fspэtэšbítэs'э, spómn'íta, štò náda ét'im, рэstučát' рэ báku, anыí óčín' bajáccэ žal'éskэj, a u m'à býť knút, vdól' l'ažát, vót já рэ bákэm dэ kák i zэstučáta, knutav'íš's'эm-тэ, i ix, an'í fs'é čér'is' p'ir'ašl'í darógu рэp'ar'ók, náčít já jéxэta, an'é s l'évэj stэranыí, napráva, tudá, v Záb'igu, мы нэзыváim, i tudá ušl'í - а Забега это что такое? - Záb'ir'э... tóžэ m'éstэ takójэ нэзыváicэ, Záb'igэ,

zəb'igátəfka, tám bɛlta tr'í dóma rán'sy pastróinə, v.. próstə ɛd d'ar'evn'i ɛtašl'í, tám bɛlta svajá z'aml'á u n'ix, tr'í dóma bɛl'í, s'am'já svajá adná takájə, brát, s'astrá, i dvá dážə bráta, ɔt ták, i Záb'iga, Záb'iga, tág Záb'iga i prazvál'i, i z'éml'u i pášnu, i ták i fs'ó, "kudá xad'ít zə gr'ibám?" - "v Záb'igu", vòt ták; tám i katód'iz bɛl' vɛrvɛtə, patóm dóltə ɔn tám bɛl'it, vòt ták tudá an'é i ub'ažál'i, étɛ vótk'i; ták tól'kə prajéxəta B'ir'azúk, já, tól'kə vɛljaž'ž'áju s'udá v Gəl't'inó v góru pəɔymáicə, b'ažɛl'it kazá, ɔt kák čér'iz' darógu, u za n'éj gón'icə ɛt čarn'íciskəvə l'ésa vótk tóže; vót tút já i... užé n'i ispugátəs', pətamú štə ɔn pəb'ažál', i užé safs'é m státa tút, mógut i l'úd'i it't'í, i ɔn pəb'ažál' za n'éj, axótu n'i brasát svajú, dabɛícu; vó c srázu v ad'ín d'én' já s'é m štúk v'id'íta vatkóf; i ták prajéxəta, a patóm štó d'éttə? jéz'd'it' náda, rabótətt' náda bɛlta, f'só ravnó;

a v étu, mətakó-tə puskál'i, katód'ic-tə gɛɛbɛžy čəm nás, ɔt tág bɛlta nab'ítu v étu, kák-ɛd z'd'éttə abrúp, ráz, dvá, tr'í, čatɛr'i ét'ix, gvaz'd'á ɛd baranɛ, a patóm nə v'ar'ófkəx apuskál'i tudá; n'é bɛlta xətd'il'in'ikəf-tə n'ikak'ix, n'ístó i pógr'iba n'é bɛlta, i vót tudá nə v'ar'ófk'i ɛpuskál'i, náčit, apús't'ut adnú, patóm tám pr'iv'ážut, n'a tám, a d'és' srázu kəg dvá jíx, vm'és't'i /.../; a patóm vòt tóžə pəmagál'i taskát', i f'ér'm'ir, i máma pr'ixad'íta mn'é taskát' pəmagát', i pápa; a ták-tə n'a vɛl'əš's'is, mn'é š jíx n'a vɛl'xvət'it', nu uš ix cétɛi i n'i nəl'ivál'i, a tó móžy zəxl'anúccy, i ták-tə t'izátó š taš's'ít', tr'iccətt' vós'im l'ítrəf, vòt čatɛr'i ésl'i báka, də pətav'ink'i, vót já i vaz'íta mətakó; mətakó vaz'íta f Xr'escy - это далеко? - ɔc s'udɛ zə Gəl't'inóm-tə, jéd'iz v góru-tə pəɔymáiss'i, də Gəl't'inó zajéxəta, v goru-tə, vó c s'udá vaz'íta; [...]

ВСТРЕЧИ С ВОЛКАМИ (продолжение)

[...] dá, tút /.../ anɛ gul'ájut, stadám ɛ vɛxód'ut - волки гуляют на святки, да? - na sv'átkəx, étə užé íxnyj kəg zakón, sə stəv'ikóf /.../; a já vòt nóčju fstáta, ɔt f spál'n'i u m'à bɛlta túz zənav'éšəna, aknó, gr'ú, dáj pəgl'ad'ét', a nóčju v'idna-v'idna, a uš n'a znáju któ, ɔt pa tój stəran'é, vdól' r'ak'é, i id'ót, v'ížu vótk, a patóm já vɛl'šta k étɛm, k aftatáfk'i, státa gəvar'ít', a i gəvar'íl'i, štò sl'ét v'id'il'i vatčínɛj, d'és' praxóžy, pəxhad'ít, nu gr'ú, tócnə éta vótk pəxhad'ít, vdól' r'ak'é pašót, vɛl'šɛt ɔn kudá il'i v'arnúts'i gd'é, a dúməu sabáka nóčju n'i datžná d'és', i ták plávna id'ót; a zájcy év b'agút, jábtən'i ɛbgɛvɛzál'i [...] [s]pas't'is? dá, móžna k'inut', štó kák, gəvar'íl'i štó mužɛk-tə pr'iv'ót, nu na tóšəd'i jéxətt, nə javó napál'i, vótky-tə, ɔn knúd zəv'arnút uzlóm, i k'ínətt javó vòt ták vòt taš's'ít' i šó-tə tám n'amnóška, a ɔn kák, vótk-tə, svvat'ít étə šò tóš's'iccə-tə, u javó i zav'ážta, v'éz' žə knút, ɔc s'udá vó - в зубах? - v zubáx; uš kák ɔn ud'aržát il'i n'i d'aržát, i vót, i pr'itaš's'ít' vótka damój - так вот рассказывали такой случай? - dá, dá, už étə nav'érnə bal'sój, já-tə n'i bal'sój, a patóm náša ženš's'ina N'éška, tájə n'ikagdá n'ikavó n'i bajátəs', éta vót u náz v Burakóv'i, vót nə pəvarót'i dóm, kák k nám s'udá it't'í, vòt tám, nə pragón'i ftarój dóm, anɛ t'ap'ér' fs'é pəm'arl'í, tájə n'i bajátəs', tájə paštá f Pal'á v gós't'i, vòt v étɛ, və Fratɛ, i jėj papát's'i vótk, id'ót i id'ód za mnój, já dúməta sabáka, aná "nú, sabáčuška, nu id'í, id'í, pajd'óm za mnój" já, gr'ít, a iz gas't'éj aná štá, vót, já, gr'ít, jėj k'ínəta tàm p'iragá n'as'l'í, p'iragá, k'inut, ɔn s'jét, "nu id'í, id'í", patóm uš v'id'it, štó, gr'ít, n'i sabáka, v'ížu vótk, i ták aná pəsk'idáta, ɔn bl'ížy pədašót užé g d'ar'evn'i, v'arnúts'i, a tól'ka vòt ták javó xərašó tškátá "sabáčuška, vóttčuška, id'í, id'í, id'í, ná" vót

ták, tág gr'í, vót étz gas't'incz fs'ó sk'idáta jamú, étz us aná vòc samá l'ícna, i gvar'íta, i daštá, a tó, štó xós, il'i prvígnut by nž m'an'é zajét, il'i kák, pad nóg'i zž padžbítku svvat'ít bž, a tág gr'í "vótcuška, id'í, id'í", vót aná ták ugavár'ivžta javó, i pr'íštá damó;

ДРУГИЕ ДИКИЕ ЗВЕРИ

i m'ad'v'ét'kž bít tám xad'ít tóžž òt túda kák it'í f Pal'á, av'óz bít, v av'ós ón xad'ít, m'id'v'azónžk nav'érna; nu já-tž n'a v'id'íta javó, a l'úd'i-tž v'id'il'i xad'il'i brus'n'ícby tám r'ádžm brál'i; òt ták, a ták-tž já v'id'íta i étyx, tas'éj, i étyx, l'ís, i zájczv, zájcy étz tádnž, n'a d'íkžž takóž éta, n'e vr'édnžž žyvoťnžž, mnóga fs'éx já v'id'íta; a strášna v l'asú xad'ít' - a кабаны у вас есть? - jés', a kžbaní, òt tóžž xad'íta tudá, mal'íny tám jés', i t'acót u nás rúcajók (sic), takój, b'iz b'ir'agóf, òt takój rúczj - как это без берегов? - nu ón kák v étžm, prašófšy kák radn'ík, a užé b'ir'aškóf n'ét, nu rucajók takój iz'v'il'istyj, a žt n'avó mžcažýnka - a мочежинка это что такое? - a mžcažýna, nú, mókržž m'ésta takóž kàg bałóccž n'amnóška; i vót tám skóka na kú... já jix n'a v'id'íta, a étz, kák kupájucz, nal'óžžn-tž, nakátžna, kák s'v'in'já-tž kagdá kupáicz v gr'az'í, ták i éta, á-a, a mal'íny tak'ii xaróšyi, i dát Bóx tól'ka i nóg'i mn'é tól'ka, daváj Bóx nóg'i i fs'ó, tám i glávñi n'i ad'in, nò a l'úd'i-tž bjút i v'id'il'i, já tóžž v'id'íta javó kžbaná, na étu, kák jim? nž Gubánžž kas'il'i mý, nu mý, já n'i adná bítá tám; tóžž vòt ták, pad étz, al'éšyna ták, a padnal'núšž (???) tám gr'ás', kák t'én', i išs'é byvait čérpžim tám, a ón tám òt i pžkatáfšy bít, a u étž javó nát' str'axnúl'i, spugnúl'i, i ón b'agóm b'azát', čórnžž, kák pakázžvut v étu, f s'in'im-tž, f t'il'av'ízžr'i, tóžž vót takájž ž dótgžž rýta, kakó-tž n'ipr'ijátžž, nat' tóžž kabán, stó k'itagrám m'ása za m'és'ic ájnž skól'kž; vòt i tám takój čórnij, i étz fs'ó čórnžž, tak'ii čátui, čas't'íny b'étžja i čórnžja, i rýtz dótg'ij, a nóg'i tóžž vysók'ii, n'i ták kák, paxós nž pžras'ónka, nó n'i safš'em, fs'ó-tžk'i žd'd'el'át' móžnž srázu; [...]

СРЕТЕНЬЕ

[...] n'a búdu gvar'ít', i u nás tút n'i spravl'ál'i, s'v'átk'i ták, já szb'arú byvaíd dóma, stól'ik vród'i by, n'amnóškž sžmagónžžk'i kagdá vygžn'u, xá-xá, vó ták, a tám, kakój d'én' já n'a znáju [...] Fstr'éť'in'je - a это когда? - étz tóžž byvait Fstr'éť'in'jž, va vr'em'a s'v'átžk' aj n'é? pžgad'í, z'imá s l'étžm-tž fstr'acáicz, étz f'ivral'é, vót, étz byvait, i Fstr'éť'in'jž stúžžž jés', i fstr'acájucz, któ kavó p'ir'abór'it, marós ták i gróžžit, ó, znáčit z'imá p'ir'ibaróta, v'asná búd'id dótgžž, a és'l'i xaróšyj d'én', tó znáčit v'asná skóra, nóñ'či tóžž v'asná búd'it pradl'it'il'nžž, Fstr'éť'in'jž býta n'ixaróžžž; a máma tóžž gr'í xad'íta, fs'ó gvar'íta na kryl'cí, kryl'có u náz bal'sói, nó n'i... krugóm n'i zakrýitžž, ták, ták i pžžyl'í, n'i zakrýl'í, aná tóžž gr'ít, tr'aš's'it kàg gr'í bór'iccz l'éta sz z'imój. ták us òt štó, a vót žnt'ir'isavátžs' aná vyxad'íta,tž us já pómn'u, aná nám raskázžvžta, i gvar'íta; us já i bítá i n'av'éstž; i tág gr'í i vódu, pastúšžju, pžgl'ažú tudá za gúvny, s'udá gr'í zž sarái, i vót tám gd'é-tž patr'éskžit štó-tž, étz znáčit z'imá s l'étžm fstr'acájucz, òt ták us, takój bít abyčžj [...]

"ЦЫГАН ШУБУ ПРОДАЕТ"

[...] s Ržž'ž'astvá kagdá-tž cygán šúbu pždajót - с Рождества? - s Ržžd'astvá, étz tút f šúbžž vòt pr'ixód'ut k nám byvait tút kaftátžfsk'ii "nú, cygán šúbu užé pródžt, a vy

iš's'é i f šúbŕx xód'it'i!" - а что это значит? что уже тепло будет? - *dá, dažnó byt' kàk t'apl'éjŕ, byt', dá, étŕ jés'* - после Рождества-то, наверное, холодно еще - *xóŕŕdna, nu i n'a srázu s Rŕžd'astvá, n'i v Rŕž'ž'astvó, kagdá túd byváit, étŕ étŕ gavár'ivŕl'i, gavár'ivŕl'i, év dážŕ móžnŕ nón'ičŕ skazát' dážŕ, mužyk'í [...]*

[...] *šúba taká dl'innŕjŕ bát'k'í rakójnŕva, "nú, V'itál'a, štó tŕí, uš cygán šúbu pródŕŕ, prŕdajóe /.../, a tŕí fs'ó f šúb'i xód'iš, év n'i davnó i tó šót f šúb'i útrŕm rána, pjánŕj [...]*

[...] *któ-tŕ móžŕ pr'im'acát i gŕvar'il'i štó, štó nón'iča tóžŕ fs'ó=rnó pradl'it'il'nŕjŕ v'asná búd'it, atkúda v'étr'ir dúit, fákt tó, štó n'ixaróšŕj d'én' byt' [...]*

[...] *étŕ štó fs'ó gd'é-tŕ v l'ud'ŕx jés' gd'é-tŕ? [...]* *n'ét, fs'é stajál'i pad ét'im, és'l'i núžnŕ zŕžŕgál'i s'v'éčk'í, i mal'éb'in, i vót pós'l'i stúžŕŕ fs'é, i byváit mal'éb'in, òt mŕí s'v'éčk'í zŕžŕgál'i, i stajál'i sa s'v'éčkŕj, kák f Pásku sŕ s'v'éčkŕm, vót étŕ byŕta, a štó k čamú, n'a znáju - а свечки эти домой забирали? - *dá, astátŕčk'í vòt tám u m'è fs'ó [...]* *tóžŕ já vòn stáv'íta, vón tám pastáv'l'i, másta n'é byŕta, anŕí kák-tŕ ták rŕzaš'l'ís', tó s'v'étu n'é byŕta, n'amnóška pas'v'étr'iš, bal'sŕíx n'é byŕta s'v'éčik, anŕí byl'í kúpl'ina u r'ab'át, a mn'é n'í skazál'i, já n'a znáta, vòn jés', b'éŕŕí bal'sŕí s'v'éčk'í; nu ták, štó byváit mrút' (??), štó i...**

[...] *byt' Xr'aš's'énsk'ij v'écir, dá [...]* *n'í sŕb'iráta. móžŕŕŕŕ l'úd'í któ i sŕb'irál'í, nò kák-tŕ u nás n'é byŕta étŕva pr'ín'íta [...]*

ЕДА НА РОЖДЕСТВО

[...] *n'ét, mŕí tàk l'ičnŕ ták fs'ó, pŕcstr'ápŕiš, pŕdgatóv'iš, já f'sagdá katl'éty d'éŕŕta, šóp v Rŕž'ž'astvó byŕta, i pr'igŕašáta svaíx pr'iját'il'ŕf, vòt ták pŕcstr'ápŕiš štó m'asnóva, d'és' rás uš rŕzgav'l'áccŕ, byváit i p'íva svar'ú, éta nón'iča n'í var'íta, a tó, próšŕŕj gót var'íta [...]* *n'ét, n'a znáju [...]*

ОСВЯЩЕНИЕ ЗЕРНА В ПАСХУ

[...] *f Pásku, stúžbíl'í vót, stŕnav'íta z'arnó, na étŕ, na stót, a v javó s'v'éčku - это на Паску? - *étŕ f Pásku, nu pr'am pós'l'í Pásk'í stúž... stúžŕba xad'íta pŕ d'ar'évn'í, póp-tŕ xad'ít pŕ d'ar'évn'í, i vót, i já ktáta z'arnó i stáv'íta v javó s'v'éčku - а какое зерно? - а kakóŕŕ jés', žŕíta bŕl'sŕynstvó náda, a žŕíta n'é byŕta, byt' il'í av'ós, il'í pŕšan'íca, nu kák-tŕ užé nŕrav'ítŕŕ i žŕíta, ták i /.../ davál'í is katxóza javó, i patóm jím zŕs'avát', s'éit', šóp kagdá s'éit', p'érvá éta vŕís'iiš, il'í tám v tukóšku, étŕ fs'ó rassŕp'íš vt'és't'í rŕzm'ašáiš i s'éiš; vót étŕ byŕta f Pásku, kagdá byŕta stúžŕba - а приговор какой-нибудь был на это жито? - *n'ét, n'é byŕta n'íkanóv pr'igavóra, už bát'ŕ javó ŕcs'v'at'ít, i papŕýskŕŕ, i s'v'éčka pŕgar'éta, i n'íkanónŕ n'é byŕta pr'igavóra, n'é, n'é byŕta, n'é byŕta [...]***

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПРО СОЛОМУ

[...] *saŕómŕj avu'ázŕŕŕl'í s ós'in'í ŕž zájczŕf, vót étŕ dá, a ból'sŕy n'ét; Rŕžd'astvóm byváit kák avu'ázŕŕŕ? s'n'ék, súčŕŕ kàk rŕspus't'ífšŕ, vón š's'ás u zájczŕ i abjéd'íny fs'é súčŕŕ, anŕí pacc't'í nŕ s'n'agú l'azát; n'ét, užé tak'ix n'é byŕta u nás pr'im'ét, n'ét [...]*

[...] *n'íčanóv étŕŕŕ n'é byŕta, fs'ó próš's'ŕ éta byŕta; móžŕt étŕ kadá-tŕ stŕ'ík'í tám nášŕ prád'idŕ, a tó n'é byŕta, rán'sŕy kan'éšna, i ná pŕŕ s't'al'il'í d'at'ám saŕómu, móžŕ byt' - дитям? - *dá - это когда? - а kagdá spát' [...]**

КОЛЯДНИКИ И РЯЖЕННЫЕ

[...] *xad'il'i* - а как это ходили, расскажите - а *kák xad'il'i, vòt p̄stucál'is', já bytá zap'óršy, pr'isl'i, davájt'i mý tàm vám štó-n'it' p̄ḡzvar'im, p̄gadáim, il'i pamól'ims'i il'i štó takón̄, u n'ix kàk ab'ét tút štó-t̄ takój̄, i já užé vynas'íta ét̄v̄, v'incá n'amnóška, patóm p'ačén'j̄ daváta, patóm r'ib'at'ísk'i xad'il'i, iz B'ir'azúga dáž̄, škól'n'ik'i* - ребяташки ходили? - *dá, a d'és' máta xad'il'i, któ bal'sbí, r'étka, anyi n̄r'ažón'n'ik̄m, n̄r'ažón'n'ik̄m, dá, nar'ád'ucc̄ któ štó; já póm̄n'u tàm adná pr'istá, v ét̄j, v matróssk̄j šápk'i, b'iskazírka* - а кто наряжался? - *a ták, któ takój šutnój* - детям или? - *nu i d'ét'i n̄r'ažál'is' xad'il'i, a éta p'ér̄v̄y gót vzrós̄ty býl'i* - а взрослые женатые неженатые? - *žanát̄y, i z garmón'ij bývát, z garmón'ij být Sáška, daváj papl'áš̄ym il'i štó túc srázu kàk, im d'v'ér' t̄tkryvál'i, a ón igráit, anyi pl'ášut, nu uš rás ták-t̄ i já uš n'asú ugaš's'én'j̄, ták vród'i bý i n̄rav'íš jím, tagdá jaš's'é p'ačén'j̄-t̄ býta ták̄mstva, n'a kák s'icás b'er'i káž̄dyj d'én';anó u m'an'é vz'áta, anó suxój̄, já javó n'e jém; nu vót, a tagdá rás ták i bl'ud'óš, il'i p'iražók sp'ak'óš, znáiš štó tút, nu vót i pa stópr̄č̄k'i nal'jós, nu tagdau s̄magónka býl's̄ynstvó býta, P'ét'̄ gnát* - а они что-нибудь приходили говорили или пели? - *i sprájút šó-n'ibut', i naخال'̄n̄j̄ sprájút* - а нахальное это что? - *ха-ха-ха, nu raxábn̄j̄, xá-xá-xá* - а что пели-то не вспомните? - *póm̄n'u zabýta užé...*

*P̄l'ub'íta l'ót̄ika,
ón mn'è zarázy ul'at'ét,
s'v'és'it' žópu s s̄mal'óta,
t̄basráts'i xá-xá-xá-xá-xá... [...]*

*dá,
Já kup'it' s'ab'é štaný,
b'iza fgs'ák̄j póm̄š's'i,
já na žópu, an'é ž žóp'i,
n'i val'it's', svót̄č̄i!*

x'i-x'i-x'i-x'i, vót takój̄, vót já ét̄y p'és'n'i i zapóm̄n'il'i, d̄z p̄m'arl'i t̄uji báby-t̄ abói, já kák-t̄ kuťák-taták (???) póm̄n'it' v̄y, pr'ixad'il'i? aná gr'i, mý zabýl'i, i já póm̄n'u štó, i vót ét̄ vót ét̄u p'ér̄v̄y p'és'n'u kàk v̄y i (???) s'p'éta, a Kát'̄ ftarúju, nu vót tút i pl'ášut ták, kak'ij̄ častúšk'i rajúcc̄, a jix fs'éx fspóm̄n'ís̄? a vót ét̄y mn'è d'v'é zapóm̄n'il'is'̄, nu a užé pr'idúr'iv̄juc̄ kàk p̄ján..., d̄z n'amnóšk̄ móž̄ i p̄ján̄y, p̄tamú št̄z ka mn'é zajdút, já x̄t' tàm stópr̄č̄ku d̄z paťstópk'i, ḡlanút šò n'amnóšk̄, ха-ха-ха [...]

[...] *davnó n̄r'ažál'is'̄, patóm ták, nar'ád'ucc̄, abújut ad'in sarók, takój t̄ap̄t' i ták tr'an'ist̄, tò šápk̄u s'udá, ét̄t, pav'és'ut, ét̄t, úx̄-t̄* - это как называлось? - *nu n̄r'ažón'ik'i mý n̄z̄yvál'i ix* - а в цыгана как наряжались? - *a g сыгána, сыгán i jés' nar'ád'icy, bór̄du pr'iv'áž̄yt s'udá, a сыгánku tút plát'j̄ býl'i s̄rafány š̄yrók'ii, plátók òt kakój-n'it' pav'és'ut s'udá* - а лицо не пачкали углем? - *nu kág ž̄ n'e ráč̄k̄l'i? ráč̄k̄l'i, f sázu-t̄, dá* - а в барыню наряжались? - *n'é-a, f харóсыx n'i n̄r'ažál'is'* - а в медведя? - *n'é, n'é, n'é ét̄v̄ n'é býta* - а женихом и невестой? - *ét'i býl'i* - жених и невеста? - *dá, nu tóž̄ nar'ád'ucc̄, štò f sáž̄y i gl'ad'it' n'av'ést̄ n̄ ž̄n'ixá, xá-xá-xá [...]*
dá, srázu uznáiš, "ó-ó, Sáška, ét̄ v'it' t̄y! n'av'ést̄j stát" [...]

СВЯТОЧНЫЕ ИГРЫ
Покойник

не играли у вас? - n'ét, n'ét, n'ét, f pakójn'ika mý d'ét'i igrál'i, mál'in'k'ii iš's'é býl'i, pakójn'ik vóm'ir... úm'ir va ftórn'ik, javó stál'i xéran'ít', ón stát za nám b'ažbít, mý b'ažým, dək vót i vród'i i baíms'i, štó za nám b'ažbít pakójn'ik, a tó l'ág'it vòt ták, nóg'i prat'án'it, a já bajátəs'ə tažýccə ták, kák-tə gr'ėbəvəta i bajátəs'ə, mál'in'kəjə jaš's'é, étə býta mal'in'kəjə, nəérnə da škóty - это в Быкове еще, да? - dá, étə v Bykóv'i [...]

[...] n'é býta, móžə být' rán'sy býta gd'é, a ka mn'é n'i xad'il'i, n'é býta étəvə [...]

[...] s'ó-tək'i náda, kák-tə, na scén'i jaš's'ó i výt'i túčci kan'á z'd'ətət', a tút n'ét; u náz být' òt r'ádəm, býta b'as'éda, u mužýk takój čudnój být, a d'ét F'ítát strógəj být, òt č'ér'iz' dóm, a býta b'as'éda, an'é vz'ál'i r'ab'átvy štó, davájt'i, gəvar'ít, raz'd'éts'i i nágətə, múžýk, an'é pətažýl'i javó na táfku, n'ét f próstyn', il'i na táfku, i pən'as'l'i, i un'as'l'i v ýzbu s'udá, òt nə b'as'édu-tə; "kudá výt, kudá?", d'ét, "kudá vət?", kák-tə u n'avó pəgavórək-tə býta, nu a an'é s'ó ravnó idút, d'v'ér' nəbarót atkrójut nás't'is, a kagdá idút na étu, nə b'as'édu, d'v'ér'-tə atkrójut próstə, étə kák jaš's'ó s' s'an'éj, "zəkrýváj't'i výt bystr'éj!", vót javó na étə i pəcs'm'ajál'i; an'é kək atkrýl' d'v'ér', "daváj, zəxad'í, r'ab'átvy!", an'é tám jaš's'é nə s'an'áx, vót i vnós'ut étəva pakójn'ika-tə, a ón gótyj! Gús'! rask'inəl'i próstən', a ón l'ažýd gótyj, d'ėf'k'i fs'é zəkr'icál'i, zəarál'i, vót, vót, d'ėdu z'd'ətəl'i čúdu; i ýzəm výtət (?), "á, d'v'ér'-tə zəkrýváj't'i, prókl'ətvy tak'ii s'ak'ii!", a an'é vz'ál'i, raskrýl'i də i paš'l'i za n'ím na s'en'i, a aná iš's'é d'v'ér'-tə býta atkrýta, vót fs'ó vót étə gəvar'il'i; i vót i Z'ína, dóčka, gəvar'íta, kák pr'in'as'l'i bə an'é Gus'á gótəvə, i ón mók rəz'd'ėccə nágəta, nágəta pr'am safs'ém, próstyn' tól'kə patóžena, i... étə, kad'ítu s umývál'n'ika vz'áta, umývál'n'ik-tə rán'sy býl'i gl'in'inyi i z górtýškəm s tak'ím vó; vót ón, an'é vadý tudá vl'il'i, i javó kək tət'avájut, a sáty vadój-tə pəl'ivájut, i tút-tə fs'ó əbl'il'i, v ýzby, də vót étə býta d'éta [...]

[КОНЕЦ СТОРОНЫ]